

МАТЕРІАЛИ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ,
ПРИСВЯЧЕНОЇ 25-РІЧЧЮ
ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

**ФАРМАЦЕВТИЧНА ОСВІТА,
НАУКА ТА ПРАКТИКА:
СТАН, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

19-20 ГРУДНЯ 2023
КИЇВ

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ
ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**ФАРМАЦЕВТИЧНА ОСВІТА, НАУКА ТА
ПРАКТИКА: СТАН, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

Матеріали
науково-практичної конференції з міжнародною
участю, присвяченої 25-річчю фармацевтичного
факультету Національного медичного університету
імені О. О. Богомольця

19-20 грудня 2023 року м. Київ

Київ – 2023

УДК 615.03+[378.147:615](06)

Ф 22

Фармацевтична освіта, наука та практика: стан, проблеми, перспективи розвитку : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяченої 25-річчю фармацевт. ф-ту Нац. мед. ун-ту імені О. О. Богомольця, 19-20 груд. 2023 р. м. Київ / Нац. мед. ун-т імені О. О. Богомольця, Фармацевт. ф-т; уклад. та відп. за вип.: Т. Д. Рева, І. А. Костюк. – Київ, 2023. – 475 с.

ОРГАНІЗАТОР
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

КУЧИН Юрій Леонідович, ректор, член-кореспондент НАМН України, д-р мед. наук, професор – голова організаційного комітету

НАУМЕНКО Олександр Миколайович, перший проректор з науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти, член-кореспондент НАМН України, д-р мед. наук, професор – заступник голови організаційного комітету

ЗЕМСКОВ Сергій Володимирович, проректор з наукової роботи та інновацій, д-р мед. наук, професор – заступник голови організаційного комітету

СКРИПНИК Рімма Леонідівна, проректор з науково-педагогічної роботи, міжнародних зв'язків та європейської інтеграції, д-р мед. наук, професор – заступник голови організаційного комітету

РЕВА Тетяна Дмитрівна, декан фармацевтичного факультету, д-р пед. наук, професор – заступник голови організаційного комітету

НІЖЕНКОВСЬКА Ірина Володимирівна, гарант освітньо-професійної програми «Фармація», д-р мед. наук, професор – заступник голови організаційного комітету

КОСТЮК Ірина Анатоліївна, канд. фарм. наук, доцент – відповідальний секретар

Укладачі та відповідальні за випуск

РЕВА Тетяна Дмитрівна, декан фармацевтичного факультету, д-р пед. наук, професор

КОСТЮК Ірина Анатоліївна, канд. фарм. наук, доцент

ISBN-978-966-460-165-5

© Т. Д. Рева

© І. А. Костюк

ВИДИ РОДУ *HYPERICUM* L. УКРАЇНИ У ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБАХ

Баланенко І.В.¹, Мінарченко В.М.^{1,2}, Махиня Л.М.¹

¹ Кафедра фармакогнозії і ботаніки

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

м. Київ, Україна

² Відділ систематики та флористики судинних рослин

Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України

м. Київ, Україна

Вступ. За останніми номенклатурними даними рід звіробій (*Hypericum* L.) налічує у флорі України 12 видів. У Державній фармакопеї України представлена монографія на сировину *Hypericum perforatum* L. та *H. maculatum* Crantz. На сьогоднішній день ідентифіковано сім класів активних сполук *H. perforatum*: нафтодіантрони, похідні флороглюцинолу, проантоціанідини, ефірні олії, ксантони та флавоноїди. Близько 20 % екстрагованих речовин вважаються біологічно активними, причому нафтодіантрони, включаючи гіперіцин і псевдогіперіцин, є найбільш вивченою групою. Важливо, що біологічно активні сполуки звіробою не кумулюються в організмі. Вони використовуються переважно в лікарських засобах рослинного походження для лікування тривоги, депресії та розладів сну. Однак на фармацевтичному ринку України представлено багато лікарських засобів, які також мають інші терапевтичні застосування, такі як антибактеріальні, противірусні, протизапальні, антиоксидантні та нейропротекторні; при захворюваннях шлунково-кишкового тракту, сечовивідної системи, деяких гінекологічних хворобах.

Мета дослідження. Аналіз сучасного фармацевтичного ринку України щодо представленості лікарських засобів за участю видів звіробою і з'ясування основних напрямків дії цих засобів.

Методи дослідження. Для виконання роботи використані статистичні та аналітичні методи.

Результати. Станом на даний час на фармацевтичному ринку України представлені 45 лікарських засобів рослинного походження за участю *Hypericum*, більшість з яких є багатокomпонентні. Найбільш відомими є комплексні засоби, що застосовуються при захворюваннях жовчовивідних шляхів, печінки, підшлункової залози та шлунка. Наприклад, «Бероз», у якому поєднані біологічно активні сполуки цмину піскового, ромашки лікарської та звіробою, які сприяють збільшенню виділення жовчі. «Шлунковий збір» – лікарський засіб у складі комплексної терапії хвороб шлунково-кишкового тракту, хронічних гастритів та холециститів, дискінезії жовчних шляхів. Збір окрім ромашки і звіробою поєднує сировину нагідок, деревію та м'яти. При виразці шлунка стресового генезу препарат посилює і прискорює регенерацію тканин, що пов'язано з в'яжучим, протизапальним, бактеріостатичним, капілярозміцнювальним ефектами.

Комплексний багатокomпонентний лікарський засіб «Детоксифіт» поєднує в собі цілющі властивості двадцять одного виду рослин, що зумовлює широкий

спектр жовчогінної, спазмолітичної, протизапальної, капіляропротективної та протинабрякової дії. Застосовують складі комплексної терапії атеросклерозу; артеріальної гіпертензії; подагри у період ремісії; сечокам'яної хвороби; набряків; захворювань печінки та жовчовивідних шляхів; сприяє виведенню сольових відкладень із суглобів і хребта.

Відомим антидіабетичним рослинним препаратом є «Поліфітол», де цілюща дія звіробою і ромашки доповнюється травою хвоща, стулками квасолі, пагонами чорниці та плодами шипшини.

Збори та інші лікарські форми препаратів рослинного походження за участь звіробою широко застосовуються в урології. Наприклад, «Урохолум» – вітчизняний комбінований препарат рослинного походження у вигляді капсул та крапель, у якому цілюща дія трави звіробою доповнена лікарськими рослинами переважно сечогінної, частково жовчогінної та заспокійливої дії (ортосифону тичинкового, хвоща польового, споришу, берези повислої, кукурудзи, моркви дикої, хмелю та бузини чорної). Комплекс біологічно активних речовин урохолуму, легко всмоктуючись у кров та стимулюючи нирковий та печінковий кровообіг, сприяє збільшенню сечо- та жовчовиділення, нормалізує тонус гладенької мускулатури верхніх сечовивідних шляхів і жовчного міхура, послаблює запальні процеси, чинить бактерицидну, діуретичну, жовчогінну, спазмолітичну дію.

На фармацевтичному ринку України також присутні лікарські засоби, які мають класичну заспокійливу дію, добре досліджену для біологічно активних сполук звіробою, як вітчизняний «Седавіт» та чеський «Ново-пасит». Це комплексні рослинні лікарські засоби, до складу яких окрім звіробою входить хміль, валеріана лікарська, глід та ін. Вони позитивно впливають на функціонування нервової і серцево-судинної системи і чинять переважно седативну, анксиолітичну дію, усувають почуття страху, психічне напруження.

Висновки. Встановлено, що на фармацевтичному ринку України широко представлені рослинні лікарські засоби за участю звіробою, які, окрім його найбільш дослідженої снодійної та заспокійливої дії проявляють жовчогінні, сечогінні, протизапальні, бактерицидні та спазмолітичні властивості.

ВИЗНАЧЕННЯ ВМІСТУ ФЛАВОНОЇДІВ У ЛИСТІ КАЛИНИ ЗВИЧАЙНОЇ ТА КВІТКАХ І ЛИСТІ АКАЦІЇ БІЛОЇ

Голенко І.Ю., Іваницька Ю.В., Кернична І.З.

Кафедра фармакогнозії з медичною ботанікою

Тернопільський національний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського

МОЗ України

м. Тернопіль, Україна

Вступ. Флавоноїди мають широкий спектр впливу на організм людини, діючи протизапально, антиоксидантно, бактерицидно, противірусно, спазмолітично, естрогенно тощо. Перспективним напрямком досліджень є пошук нових видів рослинної сировини, як джерела флавоноїдів, з метою